

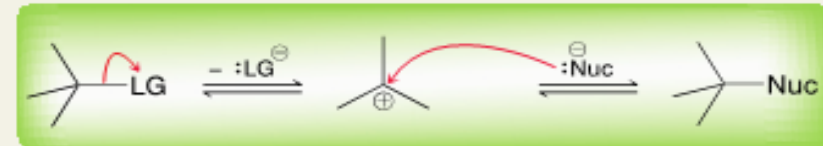
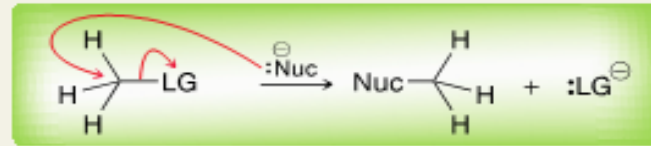
Σύνοψη των αντιδράσεων S_N2 και S_N1

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ S_N2 ΚΑΙ S_N1

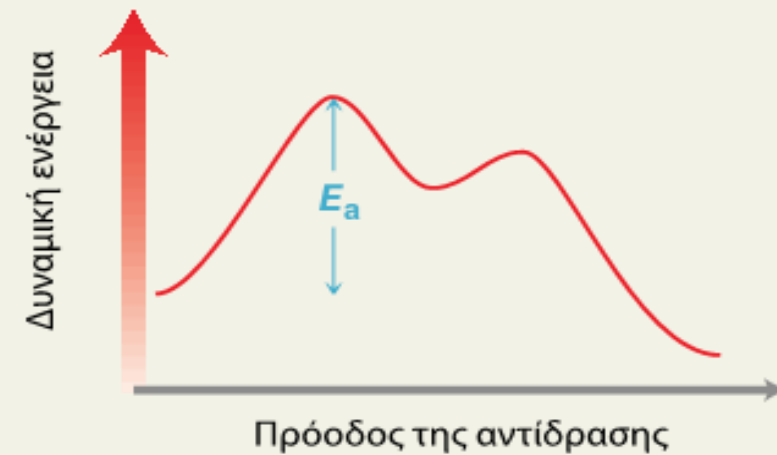
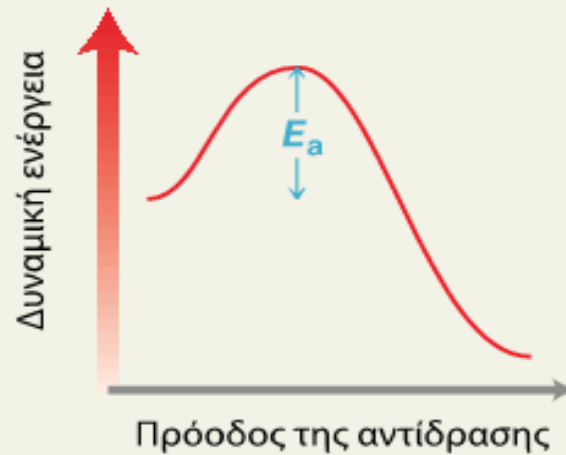
S_N2

S_N1

Μηχανισμός

Ενεργειακό
διάγραμμα

Εξίσωση ταχύτητας

Ταχύτητα = k [υπόστρωμα] [πυρηνόφιλο]

Ταχύτητα = k [υπόστρωμα]

Ταχύτητα
της αντίδρασης

Μέθυλο > 1ο > 2ο > 3ο

3ο > 2ο > 1ο > μέθυλο

Στερεοχημεία

Αναστροφή της απεικόνισης

Ρακεμοποίηση (με ελαφρά προτίμηση της αναστροφής λόγω του ζεύγους των ιόντων)

Παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις S_N1 και S_N2

Υπόστρωμα

Πυρηνόφιλο

Αποχωρούσα ομάδα

Διαλύτης

Παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις S_N1 και S_N2

Υπόστρωμα

- Τα **τριτοταγή αλογονίδια**, των οποίων ο στεreoχημικός όγκος τα παρεμποδίζει να υποστούν αντιδράσεις S_N2 , μετατρέπονται αποκλειστικά μέσω του S_N1 μηχανισμού.
- Τα **πρωτοταγή αλογονοαλκάνια** μετατρέπονται μόνο μέσω του S_N2 .
- Τα **δευτεροταγή αλογονοαλκάνια** μετατρέπονται μέσω και των δύο πορειών, αναλόγως των συνθηκών.
- Η ταχύτητα της αντίδρασης S_N1 γίνεται μεγαλύτερη όσο σταθερότερο είναι το ενδιάμεσο καρβοκατιόν.

Υπόστρωμα

Στεreoχημική παρεμπόδιση στις αντιδράσεις S_N2

A.

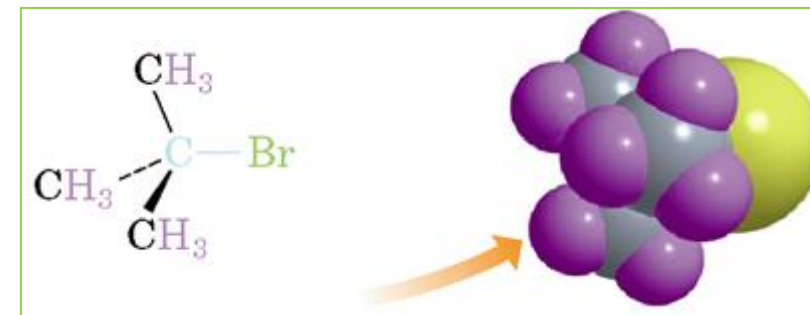
B.

Γ.

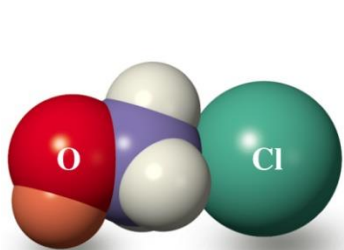
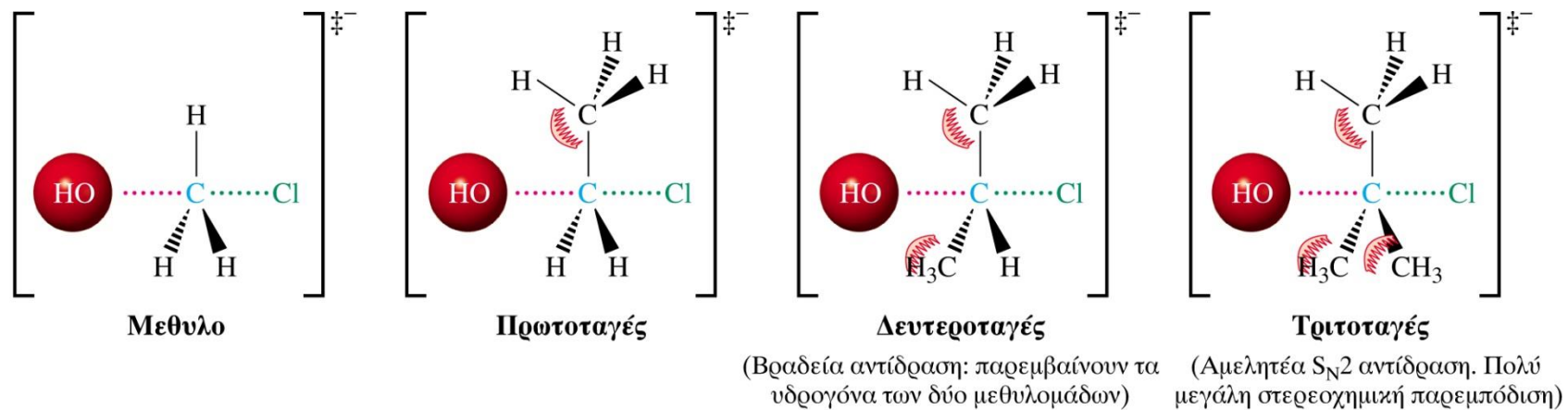

Δ.

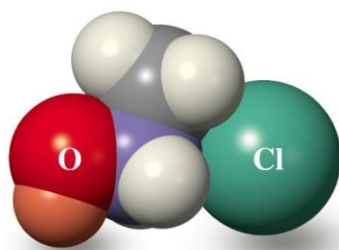

Αυξανόμενης της στεreoχημικής παρεμπόδισης ($\Delta > \Gamma > B > A$),
η ταχύτητα της αντίδρασης ελαττώνεται

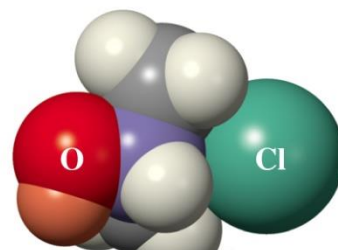
Μεταβατικές καταστάσεις αντιδράσεων S_N2

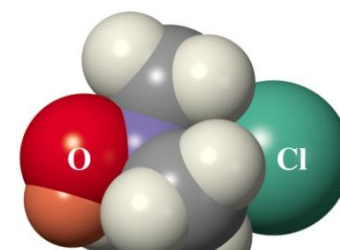
A

B

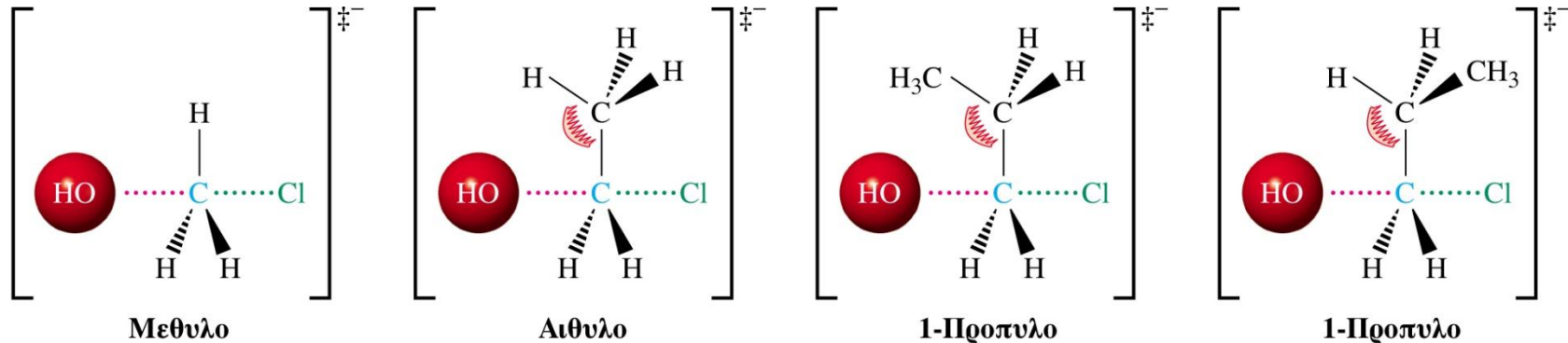

Γ

Δ

Η επιμήκυνση της αλυσίδας κατά έναν ή δύο άνθρακες ελαττώνει την S_N2 δραστηριότητα

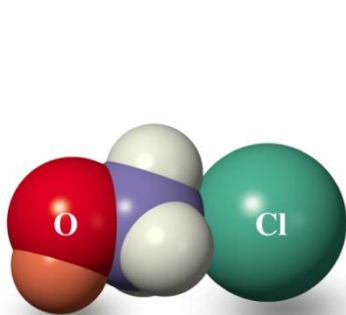

(Ελάχιστη στερεοχημική παρεμπόδιση)

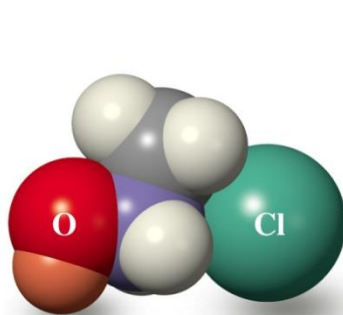
(Ένα υδρογόνο βρίσκεται στον δρόμο του πυρηνοφίλου)

(Σημαντική στερεοχημική παρεμπόδιση μεταξύ μεθυλίου και νεοσεισερχόμενου πυρηνοφίλου)

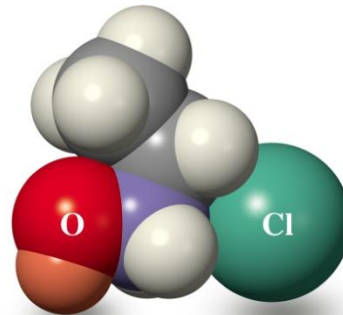
(Παρόμοια με την περίπτωση του αιθυλο)

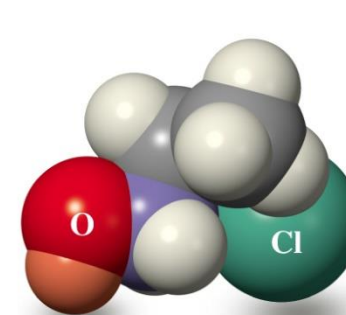
A

B

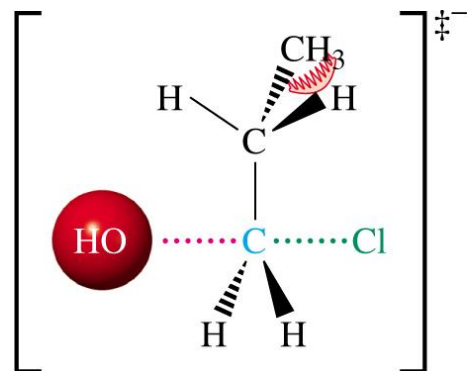

Γ

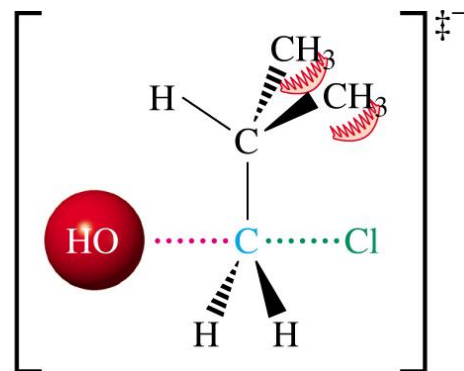

Δ

Η διακλάδωση δίπλα στον αντιδρώντα άνθρακα επίσης επιβραδύνει την υποκατάσταση S_N2

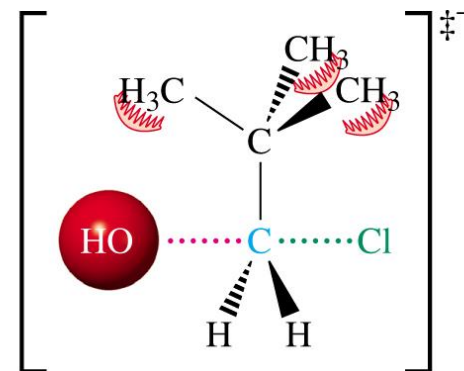

1-Προπυλο
(*gauche* CH_3 και Cl)

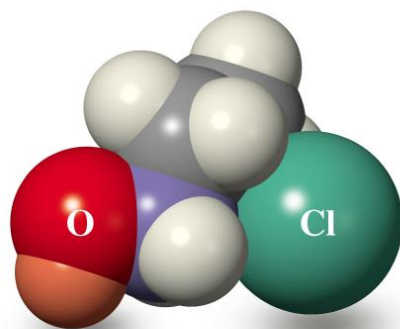
2-Μεθυλο-1-προπυλο
(δύο *gauche* CH_3 και Cl)

(Μεγάλη ενέργεια μεταβατικής κατάστασης: η αντίδραση είναι βραδύτερη)

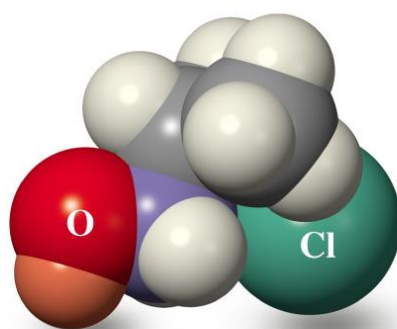

2,2-Διμεθυλο-1-προπυλο

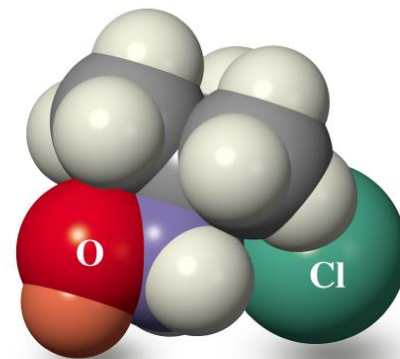
(Όλες οι διαμορφώσεις υπόκεινται σε σημαντική στερεοχημική παρεμπόδιση)

A

B

Γ

Υπόστρωμα

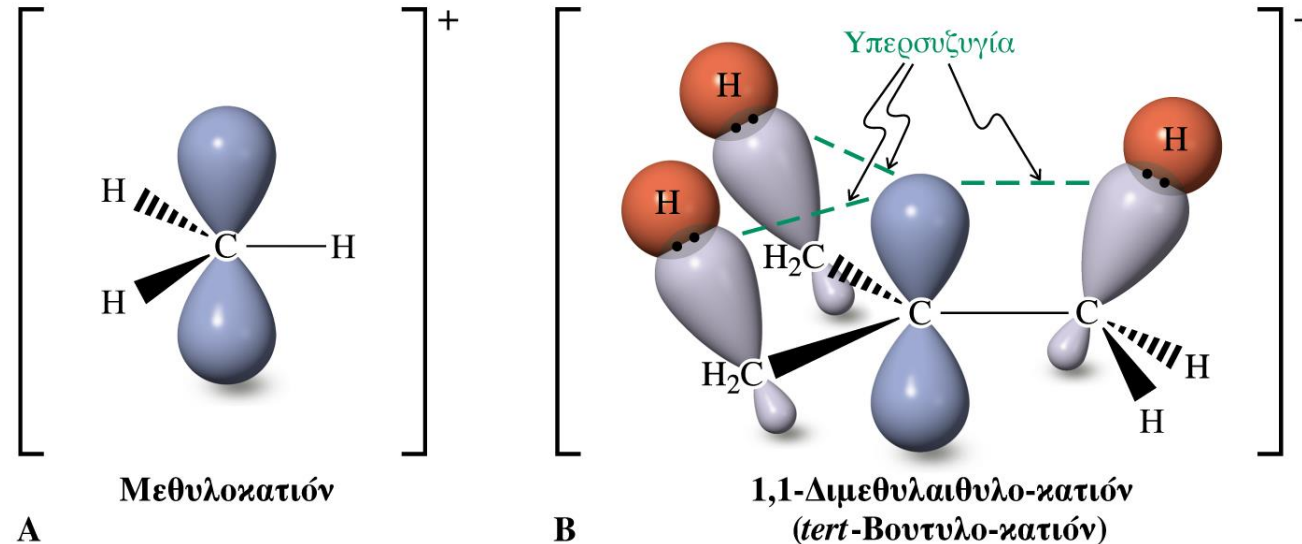
Γιατί στον S_N1 μηχανισμό έχουμε σχηματισμό καρβοκατιόντος ενώ στον S_N2 όχι;

Σχετική σταθερότητα
καρβοκατιόντων

Αυξανόμενη σταθερότητα καρβοκατιόντος

Η υπερευζυγία
σταθεροποιεί τα
θετικά φορτία

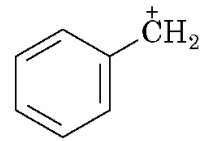
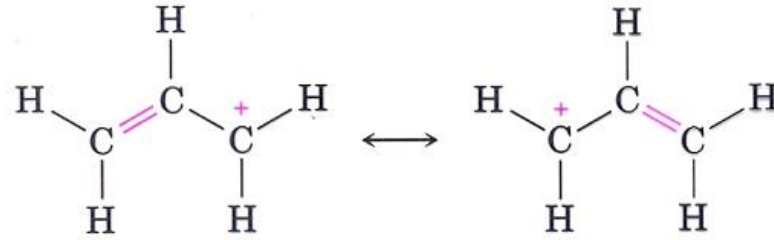

Σχετική σταθερότητα καρβοκατιόντων/Συντονισμός

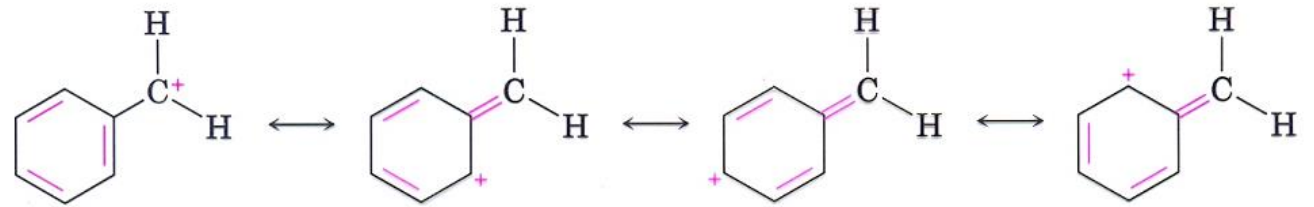
Ο **συντονισμός** σταθεροποιεί τα καρβοκατιόντα

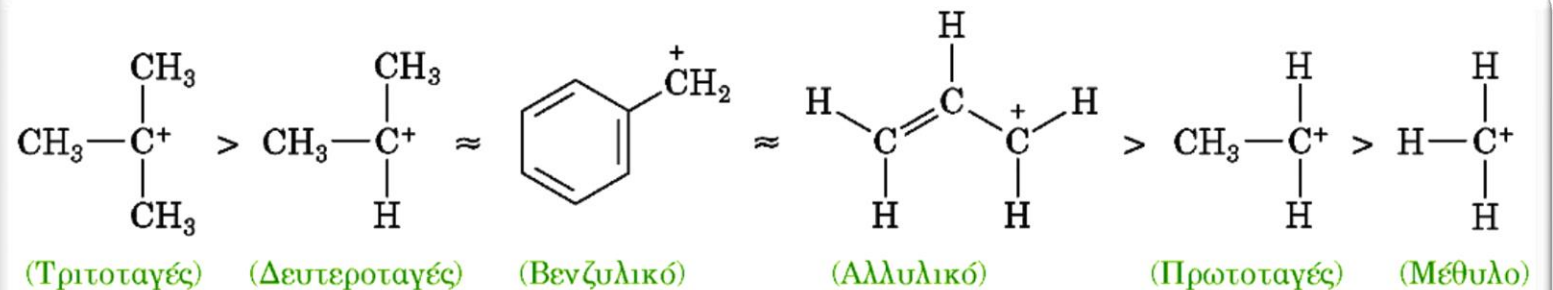
Αλλυλικό κατιόν

Βενζυλικό κατιόν

Τα **αλλυλικά** και **βενζυλικά** αλογονίδια αντιδρούν είτε μέσω $\text{S}_{\text{N}}1$ είτε μέσω $\text{S}_{\text{N}}2$

Σταθερότερο

Σταθερότητα

Ασταθέστερο

Σταθερότερο

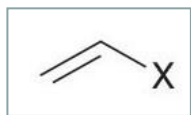
Σταθερότητα

Ασταθέστερο

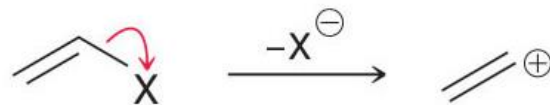
Υποστώματα Ακατάλληλα για S_N2

Τα βινυλαλογονίδια και τα αρυλαλογονίδια δεν δίνουν αντιδράσεις υποκατάστασης.

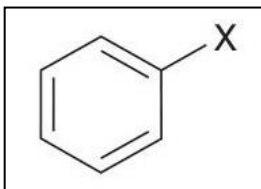
- Σχηματίζουν ασταθή καρβοκατιόντα

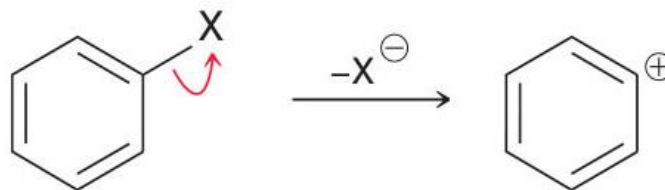
Βινυλαλογονίδιο

Μη σταθεροποιημένο μέσω συντονισμού

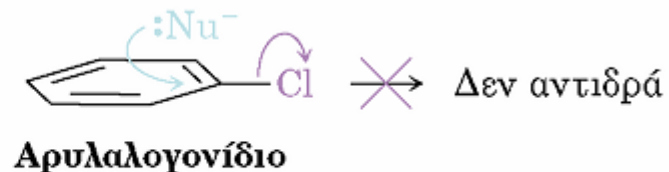
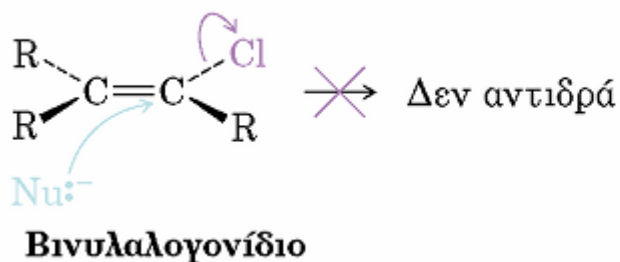

Αρυλαλογονίδιο

Μη σταθεροποιημένο μέσω συντονισμού

- Η οπίσθια προσβολή είναι παρεμποδισμένη

Παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις S_N1 και S_N2

Πυρηνόφιλο

- Τα **ισχυρά** πυρηνόφιλα ευνοούν τον S_N2 .
- Τα **ασθενή** πυρηνόφιλα δεν ευνοούν τον S_N2 και επιτρέπουν στον S_N1 να ανταγωνίζεται αποτελεσματικά.

Κοινά πυρηνόφιλα

	Ισχυρά		Ασθενή
I^-	HS^-	HO^-	F^-
Br^-	H_2S	RO^-	H_2O
Cl^-	RSH	$N\equiv C^-$	ROH

Ο χαρακτηρισμός του φθοριδίου ως ασθενούς πυρηνόφιλου είναι ακριβής μόνο σε πρωτικούς διαλύτες. Σε πολικούς απρωτικούς διαλύτες, το φθορίδιο είναι ισχυρό πυρηνόφιλο.

Επίδραση του πυρηνόφιλου στις αντιδράσεις S_N2

Η αύξηση του **αρνητικού φορτίου** αυξάνει την πυρηνοφιλικότητα

Επίδραση του πυρηνόφιλου στις αντιδράσεις S_N2

Η πυρηνοφιλικότητα ελαττώνεται προς τα δεξιά του περιοδικού πίνακα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	H																	He
2	Li	Be																
3	Na	Mg											B	C	N	O	F	Ne
4	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Al	Si	P	S	Cl	Ar
5	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mb	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
6	Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
7	Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Uub	Th	Pb	Bi	Po	At	Rn
λανθανίδες																		
ακτινίδες																		

Επίδραση του πυρηνόφιλου στις αντιδράσεις S_N2

Συσχετισμός βασικότητας και πυρηνοφιλικότητας

Συσχετισμός βασικότητας και πυρηνόφιλου χαρακτήρα				
Πυρηνόφιλο	CH ₃ O ⁻	HO ⁻	CH ₃ CO ₂ ⁻	H ₂ O
Ταχύτητα της αντίδρασης S _N 2 με το CH ₃ Br	25	16	0,3	0,001
pK _a του συζυγούς οξέος	15,5	15,7	4,7	-1,7

← Αυξανόμενη βασικότητα

← Αυξανόμενη πυρηνοφιλικότητα

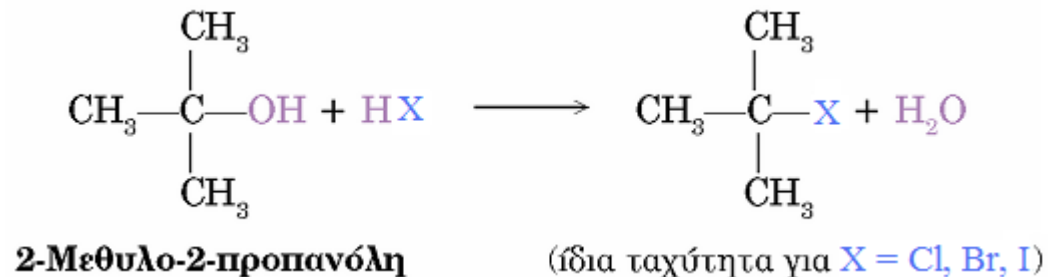
Επίδραση του πυρηνόφιλου στις αντιδράσεις S_N2

CH₃Br + Nu:⁻ → CH₃Nu + Br⁻

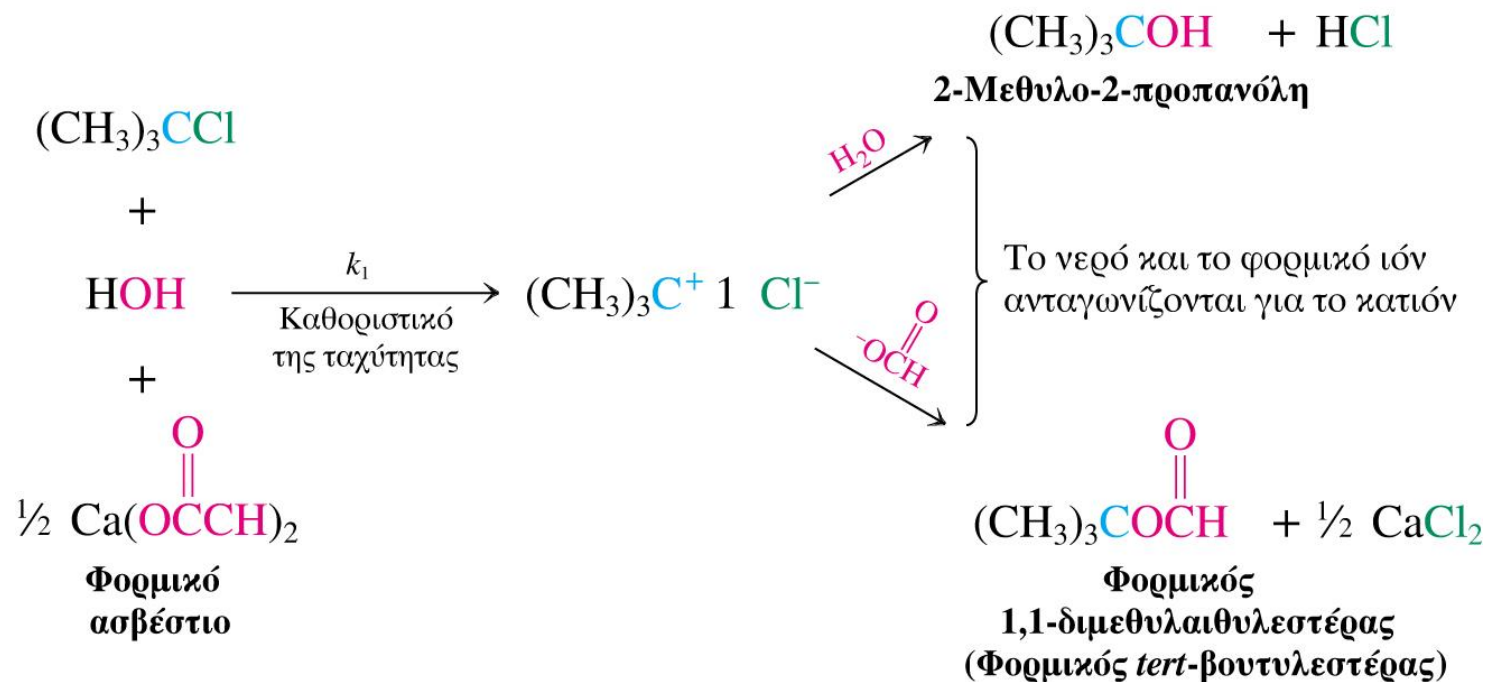
Nu =	HS ⁻	CN ⁻	I ⁻	CH ₃ O ⁻	HO ⁻	Cl ⁻	NH ₃	H ₂ O	
Σχετική δραστηκότητα	125.000	125.000	100.000	25.000	16.000	1000	700	1	
	Περισσότερο δραστικό	← Δραστηκότητα του πυρηνόφιλου					Διγότερο δραστικό		

Επίδραση του πυρηνόφιλου στις αντιδράσεις S_N1

Η ισχύς του πυρηνόφιλου επηρεάζει την κατανομή των προϊόντων αλλά όχι την ταχύτητα της αντίδρασης.

Ανταγωνιζόμενα πυρηνόφιλα στην αντίδραση S_N1

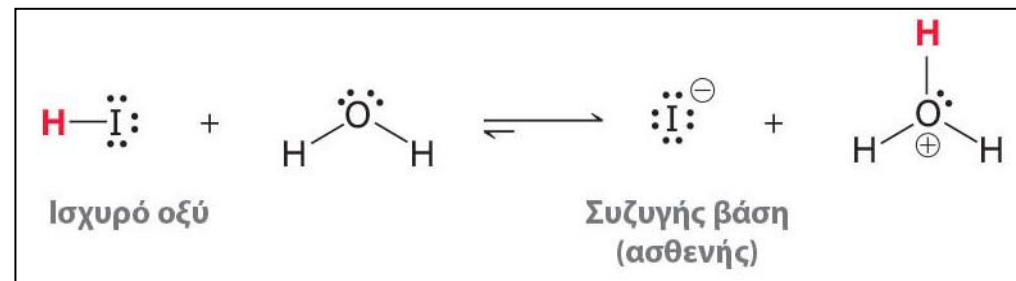

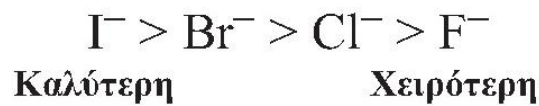
Παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις S_N1 και S_N2

Αποχωρούσα ομάδα

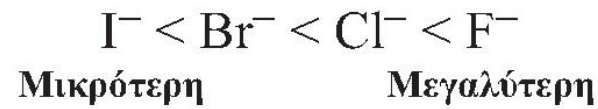
- Οι αντιδράσεις S_N1 είναι πιο ευαίσθητες στην αποχωρούσα ομάδα σε σχέση με τις S_N2
- Οι αντιδράσεις S_N1 επιταχύνονται με καλύτερες αποχωρούσες ομάδες
- Η ικανότητα ενός υποκαταστάτη να δράσει ως αποχωρούσα ομάδα σχετίζεται με την ισχύ του συζυγούς οξέος του. Και τα δύο εξαρτώνται από την ικανότητα της αποχωρούσας ομάδας να φιλοξενεί αρνητικό φορτίο.
- Καλές αποχωρούσες ομάδες είναι τα αλογονούχα ιόντα Cl^- , Br^- , I^- καθώς και τα θειικά και σουλφονικά ιόντα.
- Καλές αποχωρούσες ομάδες είναι οι ασθενείς βάσεις (οι συζυγείς βάσεις των ισχυρών οξέων).

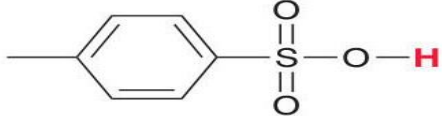
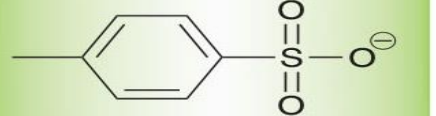
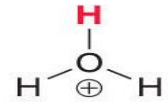

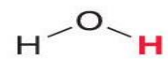

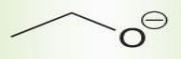
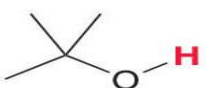
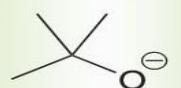
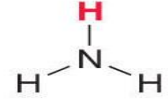

Ικανότητα αποχωρούσας ομάδας

Βασικότητα

Αποχωρούσα ομάδα

	Οξύ	pK _a	Συζυγής βάση	
<p>↑ Το ισχυρότερο οξύ</p>	I—H	- 11	I [⊖]	<p>Καλές αποχωρούσες ομάδες</p>
	Br—H	- 9	Br [⊖]	
	Cl—H	- 7	Cl [⊖]	
		- 3		
		- 2		

<p>↓ Το ασθενέστερο οξύ</p>		15,7	HO [⊖]	<p>Κακές αποχωρούσες ομάδες</p>
		16		
		18		
		38		

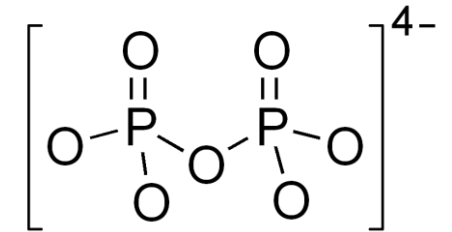
Ισχύς βάσεων και αποχωρουσών ομάδων							
Συζυγές οξύ		Αποχωρούσα ομάδα		Συζυγές οξύ		Αποχωρούσα ομάδα	
<i>Ισχυρό</i>	↑ Ισχυρότερο οξύ	pK_a	<i>Καλή</i>	↑ Καλύτερη αποχωρούσα ομάδα	<i>Ασθενές</i>	pK_a	<i>Φτωχή</i>
HI (το ισχυρότερο)		-10,0	I^- (η καλύτερη)		HF	3,2	F^-
HBr		-9,0	Br^-		CH_3CO_2H	4,7	$CH_3CO_2^-$
HCl		-8,0	Cl^-		HCN	9,2	NC^-
H_2SO_4		-3,0	HSO_4^-		CH_3SH	10,0	CH_3S^-
H_3O^+		-1,7	H_2O		CH_3OH	15,5	CH_3O^-
CH_3SO_3H		-1,2	$CH_3SO_3^-$		H_2O	15,7	HO^-
			NH_3	35	H_2N^-		
			H_2 (το ασθενέστερο)	38	H^- (η χειρότερη)		
						↑ Καλύτερη αποχωρούσα ομάδα	

Αποχωρούσα ομάδα

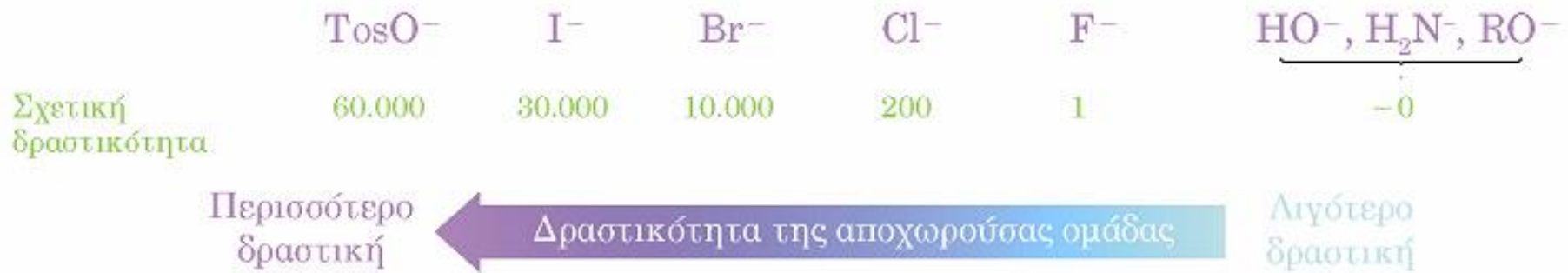
Κοινές αποχωρούσες ομάδες

Αλογονίδια	Σουλφονικά ιόντα
I^- Br^- Cl^- Ιωδίδιο Βρωμίδιο Χλωρίδιο	 Τοζυλική Μεζυλική Τριφλική

Κοινή αποχωρούσα ομάδα στη Βιολογία

Πυροφωσφορικά ιόντα

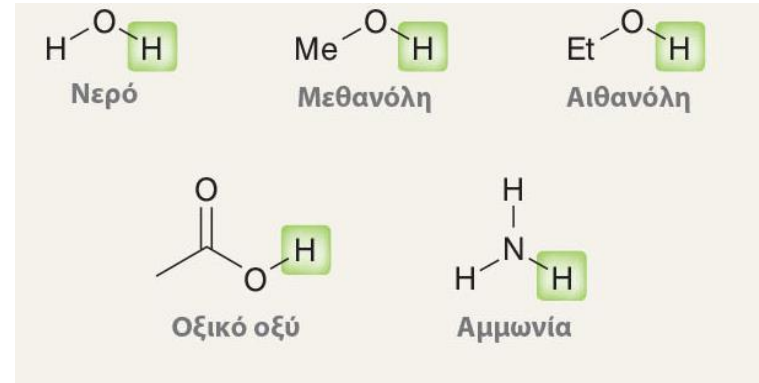

Παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιδράσεις S_N1 και S_N2

Διαλύτης

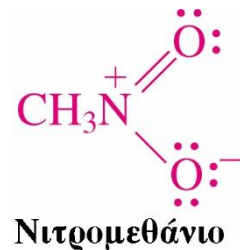
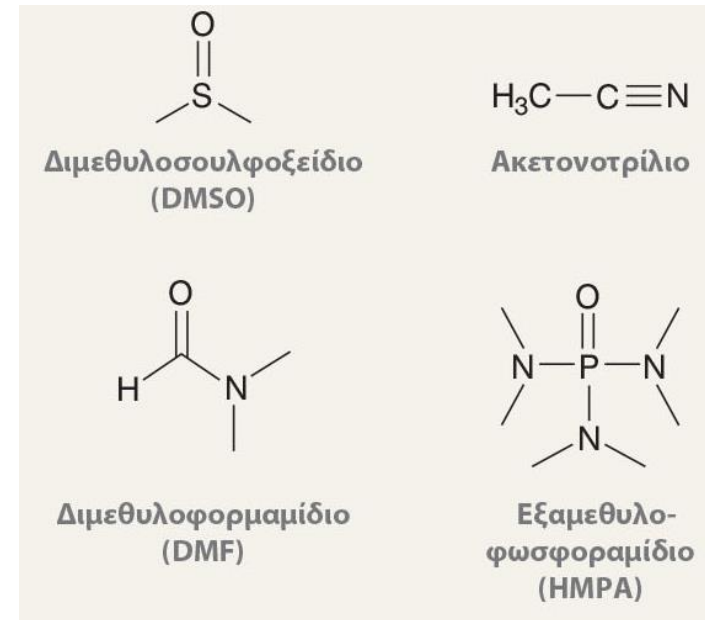
Πρωτικοί διαλύτες

Περιέχουν άτομο υδρογόνου
συνδεδεμένο σε ηλεκτραρνητικό άτομο

Πολικοί απρωτικοί διαλύτες

Δεν περιέχουν άτομο υδρογόνου
συνδεδεμένο σε ηλεκτραρνητικό άτομο

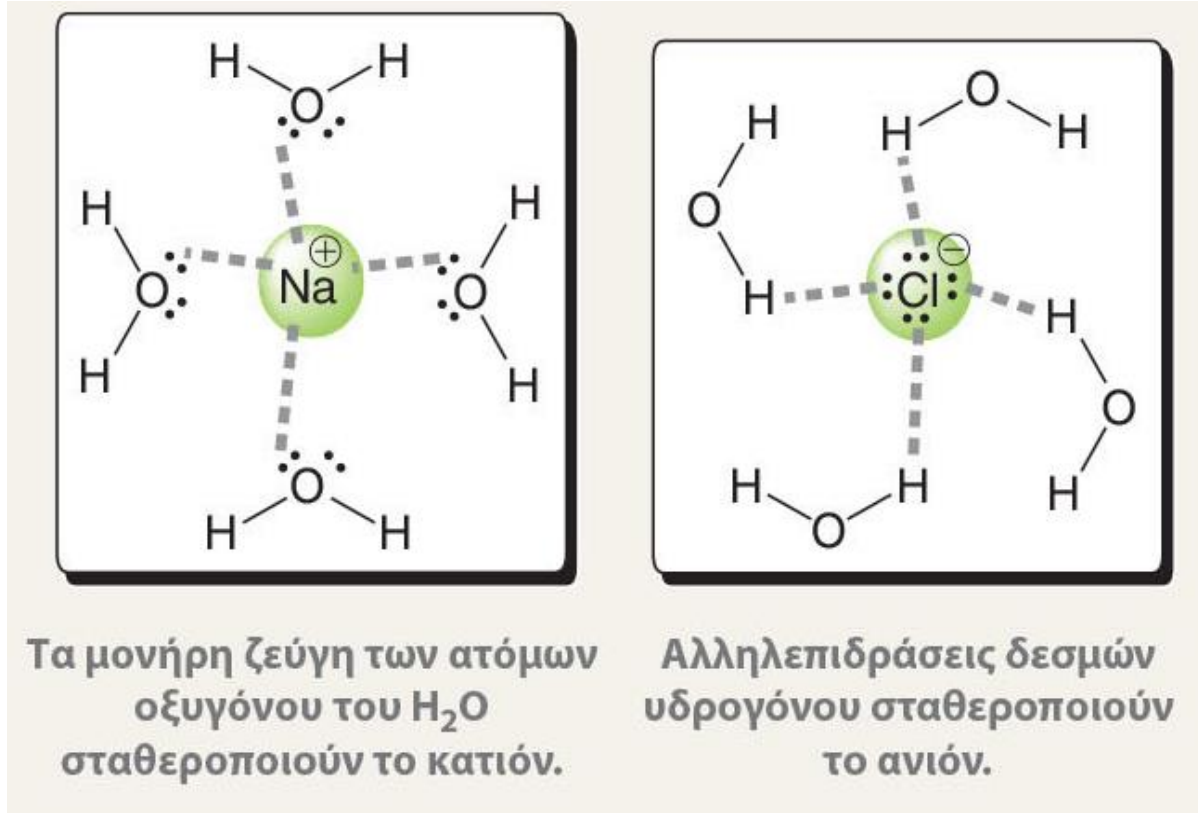
Η πολικότητα του διαλύτη εκφράζεται με τη διηλεκτρική σταθερά.

Διηλεκτρικές σταθερές μερικών συνηθισμένων διαλυτών			
Όνομασία	Διηλεκτρική σταθερά	Όνομασία	Διηλεκτρική σταθερά
<i>Απρωτικοί διαλύτες</i>		<i>Πρωτικοί διαλύτες</i>	
Εξάνιο	1,9	Οξικό οξύ	6,2
Βενζόλιο	2,3	Αιθανόλη	24,3
Διαιθυλαιθέρας	4,3	Μεθανόλη	33,6
Χλωροφόρμιο	4,8	Φορμικό οξύ	58,0
Εξαμεθυλοφωσφοραμίδιο (HMPA)	30	Νερό	80,4
Διμεθυλοφορμαμίδιο (DMF)	38		
Διμεθυλοσουλφοξειδίο (DMSO)	48		

Διαλύτης

- Πρωτικοί διαλύτες

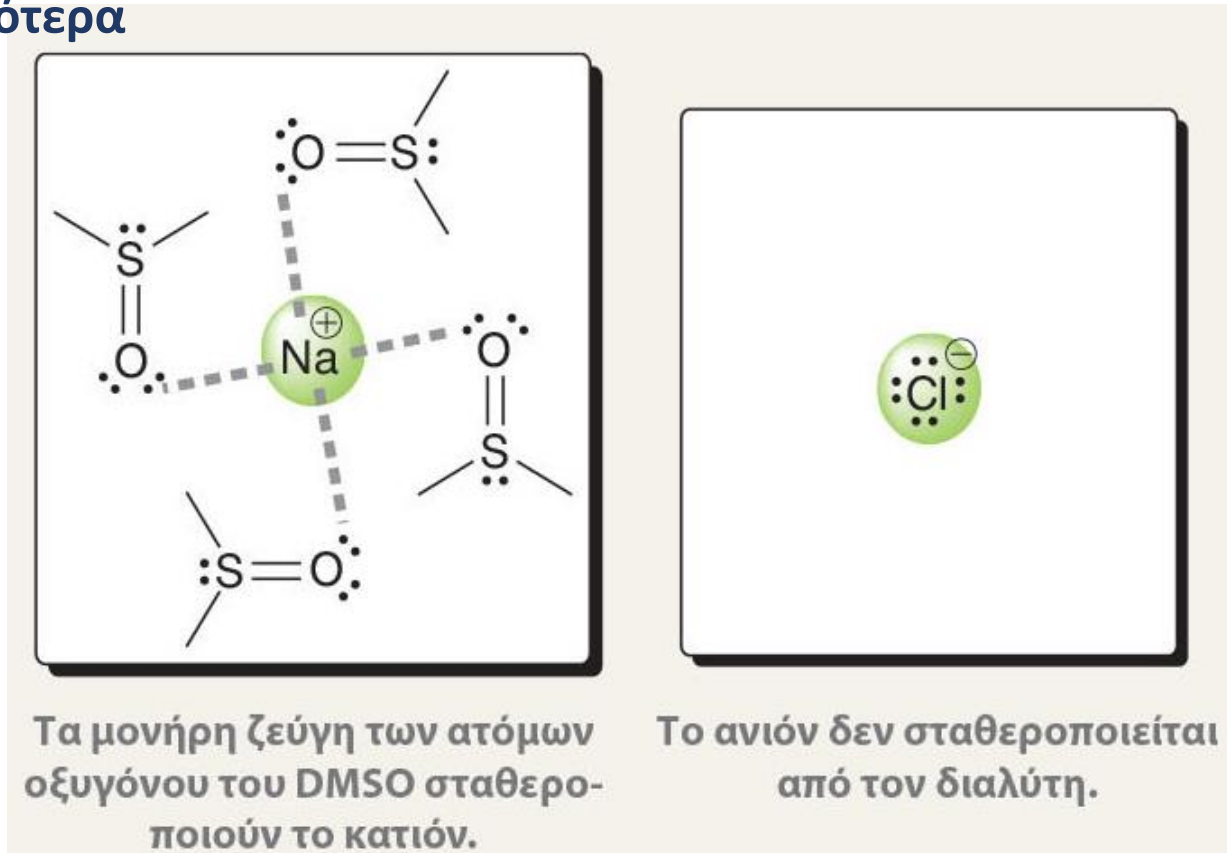
Επιδιαλυτώνουν και σταθεροποιούν τόσο τα ανιόντα όσο και τα κατιόντα

Διαλύτης

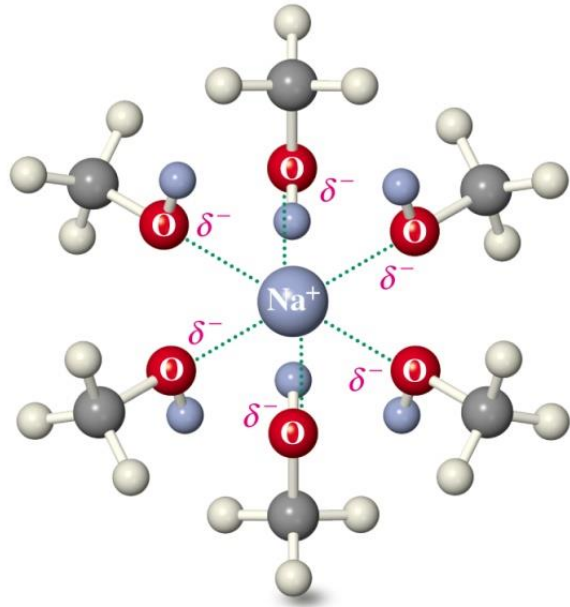
❖ Πολικοί απρωτικοί διαλύτες

- Επιδιαλυτώνουν και σταθεροποιούν **μόνο τα κατιόντα**
- Τα ανιόντα δεν σταθεροποιούνται από τους πολικούς απρωτικούς διαλύτες
- Ευρισκόμενα σε πολικό διαλύτη, τα πυρηνόφιλα βρίσκονται ενεργειακά υψηλότερα

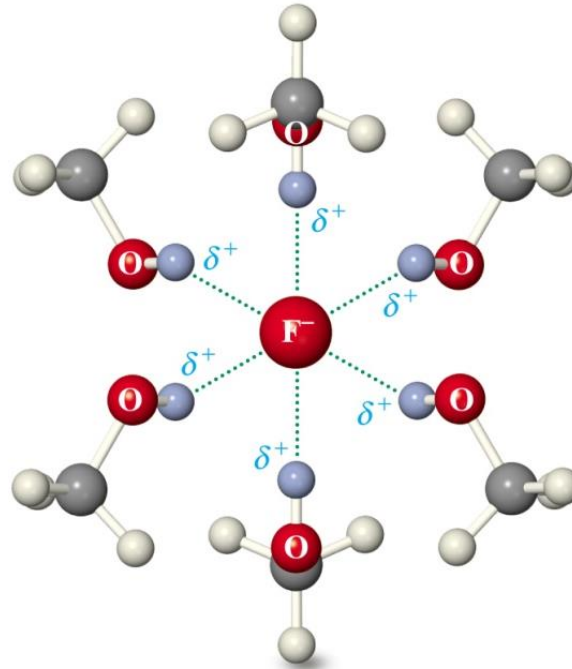

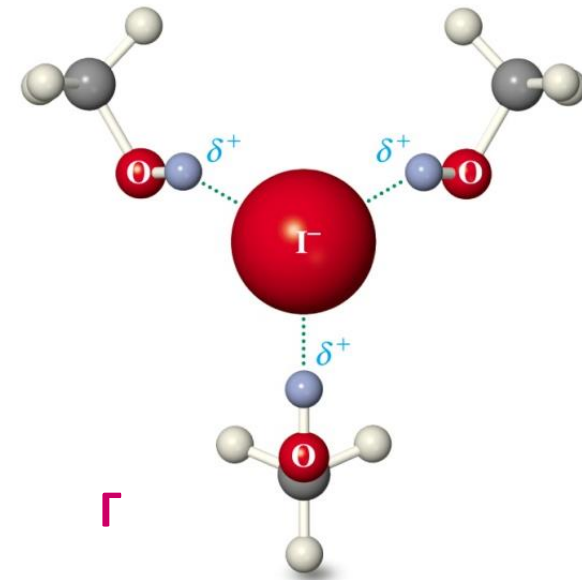
Επιδιαλύτωση ιόντων Na^+ (A), F^- (B) και I^- (Γ) σε πρωτικούς διαλύτες

A

B

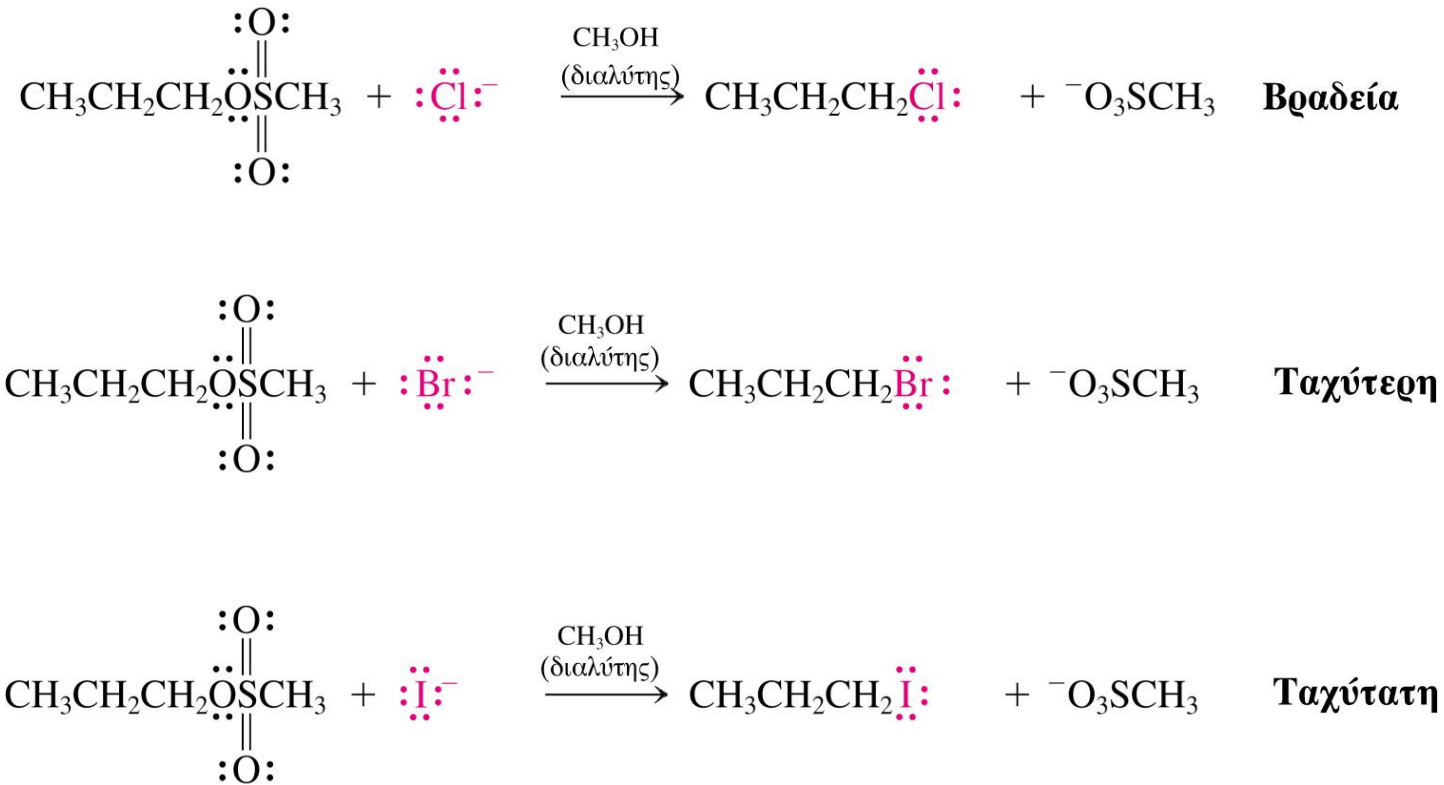

Γ

Διαλύτης

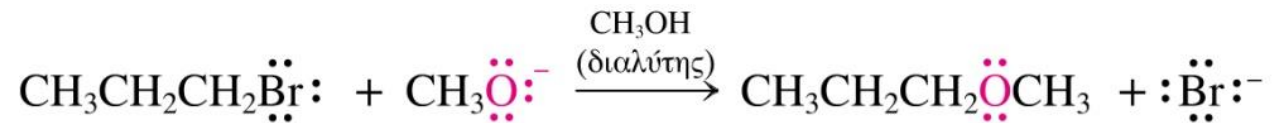
Αντιδράσεις S_N2 σε πρωτικούς διαλύτες

Οι πρωτικοί διαλύτες επιδιαλυτώνουν και σταθεροποιούν ισχυρότερα τα μικρότερα άτομα.

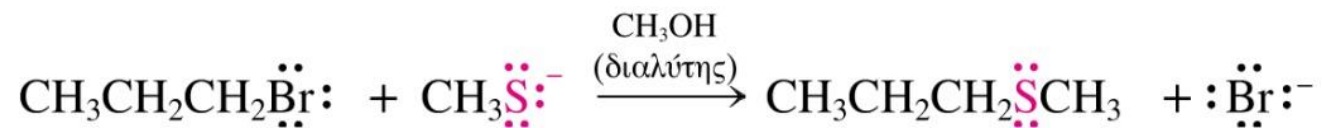

Διαλύτης

Αντιδράσεις S_N2 σε πρωτικούς διαλύτες

Όχι πολύ
ταχεία

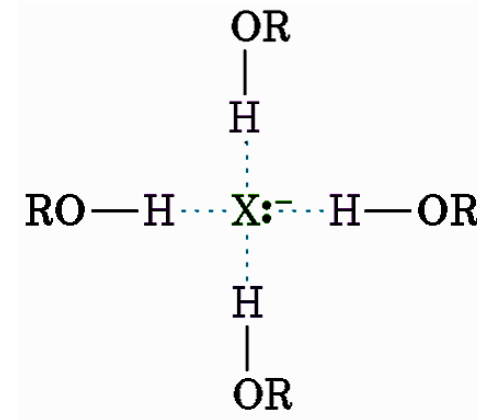
Ταχύτερη

Σε πολικούς πρωτικούς διαλύτες η πυρηνοφιλικότητα αυξάνεται προς τα κάτω του περιοδικού πίνακα

Διαλύτης

Οι ταχύτητες των αντιδράσεων S_N2 επηρεάζονται από τον διαλύτη

Η επιδιαλύτωση παρεμποδίζει την πυρηνοφιλικότητα

Επιδιαλυτωμένο ανιόν

Διαλύτης =	HMPA	CH_3CN	DMF	DMSO	H_2O	CH_3OH
Σχετική δραστηριότητα	200.000	5.000	2.800	1300	7	1

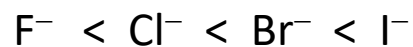
Περισσότερο αποτελεσματικός

Επίδραση του διαλύτη

Λιγότερο αποτελεσματικός

Αντίδραση S_N2 σε πρωτικό διαλύτη

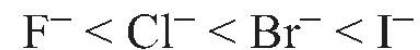
← Αυξανόμενη βασικότητα

→ Αυξανόμενη πυρηνοφιλικότητα στη CH₃OH

Αντίδραση S_N2 σε απρωτικό διαλύτη

← Αυξανόμενη βασικότητα

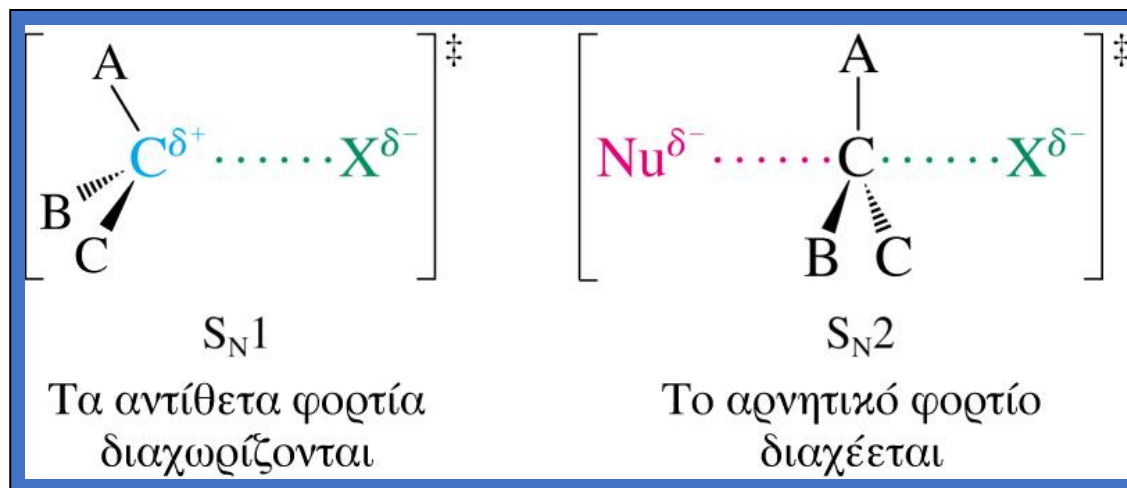
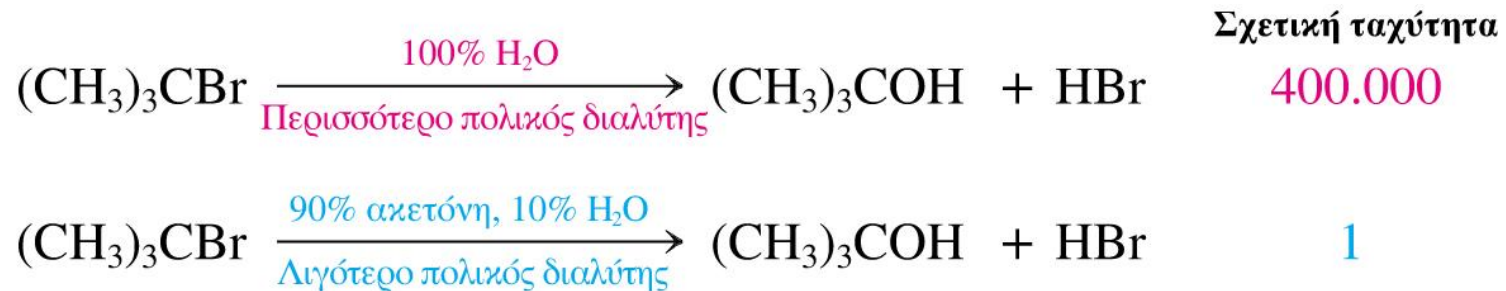

← Αυξανόμενη πυρηνοφιλικότητα σε απρωτικούς διαλύτες

Πίνακας	Σχετικές ταχύτητες των αντιδράσεων S _N 2 του ιωδομεθανίου με χλωριούχο ιόν σε διάφορους διαλύτες		
	$CH_3I + Cl^- \xrightarrow[k_{σχετ}]{\text{Διαλύτης}} CH_3Cl + I^-$		
Διαλύτης			
Συντακτικός τύπος	Ονομασία	Ταξινόμηση	Σχετική ταχύτητα (<i>k</i> _{σχετ})
CH ₃ OH	Μεθανόλη	Πρωτικός	1
HCONH ₂	Φορμαμίδιο	Πρωτικός	12,5
HCONHCH ₃	<i>N</i> -Μεθυλοφορμαμίδιο	Πρωτικός	45,3
HCON(CH ₃) ₂	<i>N,N</i> -Διμεθυλοφορμαμίδιο	Απρωτικός	1.200.000

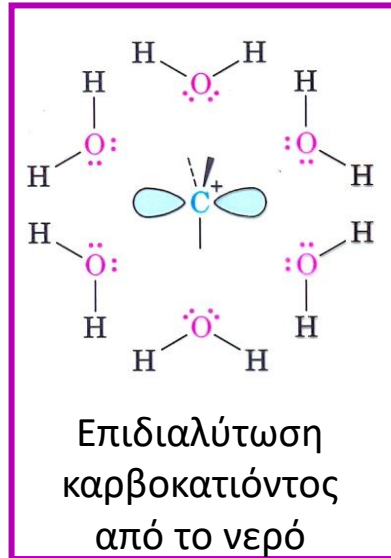
Επίδραση του διαλύτη στη μονομοριακή υποκατάσταση

Οι πρωτικοί διαλύτες επιταχύνουν την αντίδραση S_N1

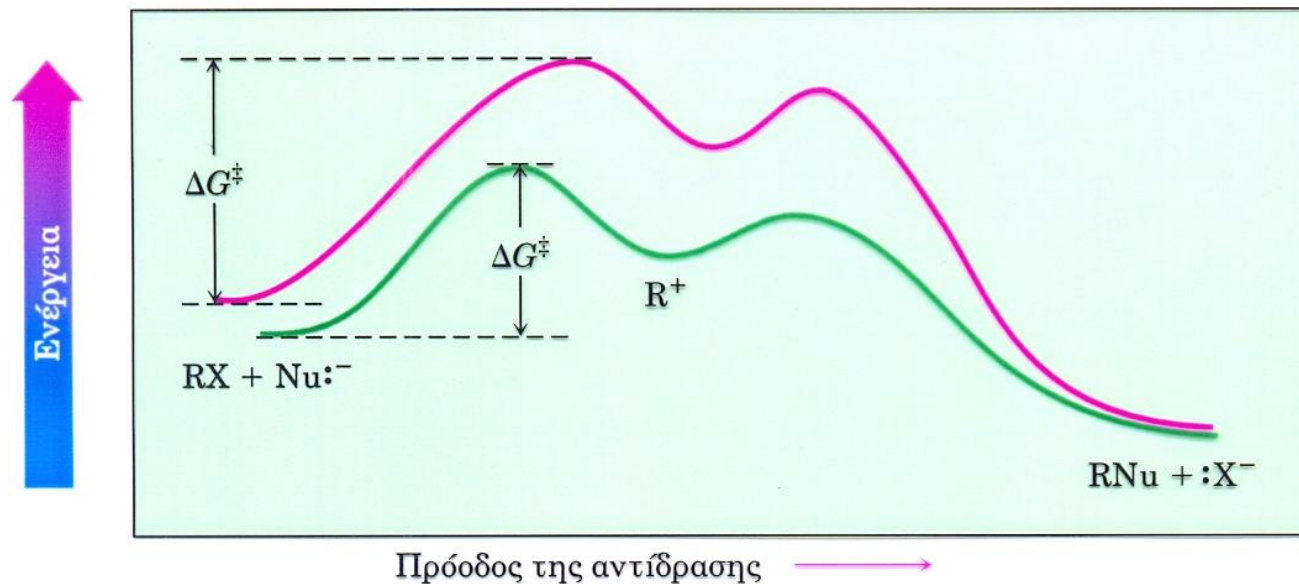

Η ετερολυτική διάσπαση στην αντίδραση S_N1 συνεπάγεται διαχωρισμό φορτίων και υποβοηθείται από την πολική επιδιαλύτωση.

Διαλύτης

	Νερό	80% υδατική αιθανόλη	40% υδατική αιθανόλη	Αιθανόλη
Σχετική δραστηριότητα	100.000	14.000	100	1
	Περισσότερο δραστήριος	← Επίδραση του διαλύτη		Λιγότερο δραστήριος

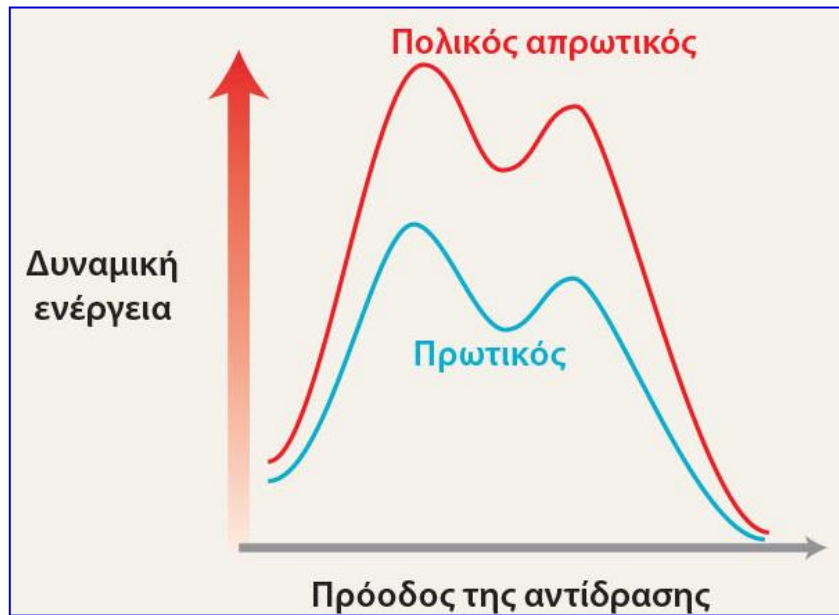
Η επιδιαλύτωση από έναν πολικό πρωτικό διαλύτη ελαττώνει την ενέργεια της μεταβατικής κατάστασης .

- Πράσινη καμπύλη, πολικός διαλύτης.
- Κόκκινη καμπύλη άπολος διαλύτης.

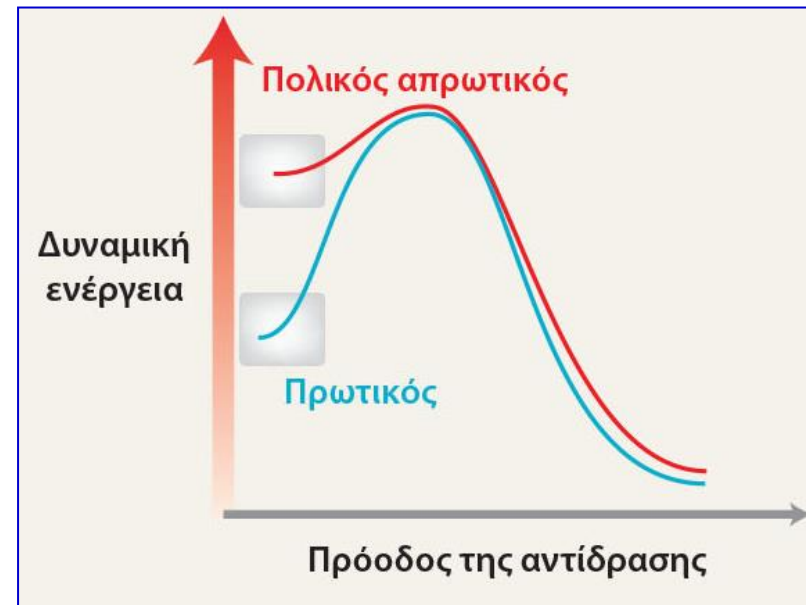
Σύνοψη

Επίδραση πρωτικών και πολικών απρωτικών διαλυτών

Οι πρωτικοί διαλύτες ευνοούν τον S_N1 σταθεροποιώντας πολικά ενδιάμεσα και μεταβατικές καταστάσεις

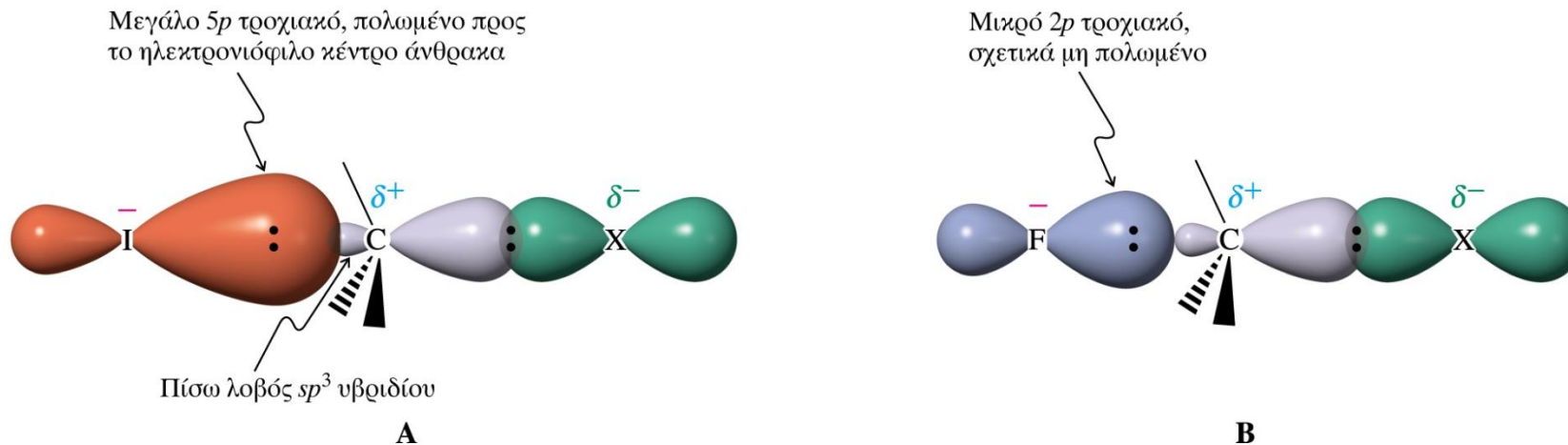

Οι πολικοί απρωτικοί διαλύτες ευνοούν τον S_N2 αυξάνοντας την ενέργεια του πυρηνόφιλου και ελαττώνοντας την E_a

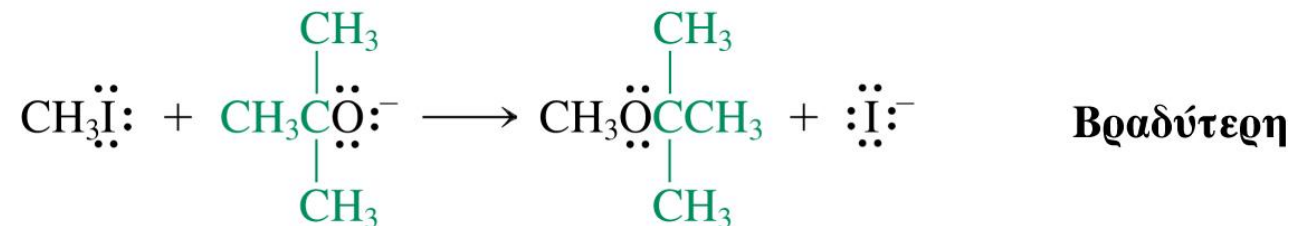

Η αύξηση της πολωσιμότητας προάγει την πυρηνόφιλη ισχύ

Τα στεροχημικά παρεμποδισμένα πυρηνόφιλα είναι ασθενέστερα αντιδραστήρια

Χαρακτηριστικά των αντιδράσεων S_N1 : σύνοψη

Η επίδραση των τεσσάρων παραμέτρων – δομή υποστρώματος, αποχωρούσα ομάδα, πυρηνόφιλο και διαλύτης – στις αντιδράσεις S_N1 συνοψίζεται παρακάτω.

Υπόστρωμα Τα δραστικότερα υποστρώματα είναι εκείνα που σχηματίζουν τα σταθερότερα καρβοκατιόντα. Κατά συνέπεια, οι αντιδράσεις S_N1 πραγματοποιούνται ευκολότερα σε τριτοταγή, αλλυλικά και βενζυλικά υποστρώματα.

Αποχωρούσα ομάδα Οι καλές αποχωρούσες ομάδες (σταθερότερα ανιόντα) ελαττώνουν την ενέργεια της μεταβατικής κατάστασης, που οδηγεί στο σχηματισμό καρβοκατιόντων, αυξάνοντας έτσι την ταχύτητα της αντίδρασης.

Πυρηνόφιλο Το πυρηνόφιλο πρέπει να μην είναι βασικό, ώστε να παρεμποδίζει την ανταγωνιστική αντίδραση απόσπασης $E2$, αλλά κατά τα άλλα δεν επηρεάζει την ταχύτητα της αντίδρασης.

Διαλύτης Πολικοί διαλύτες, όπως το νερό, σταθεροποιούν το ενδιάμεσο καρβοκατιόν μέσω της επιδιαλύτωσης, αυξάνοντας έτσι την ταχύτητα της αντίδρασης.

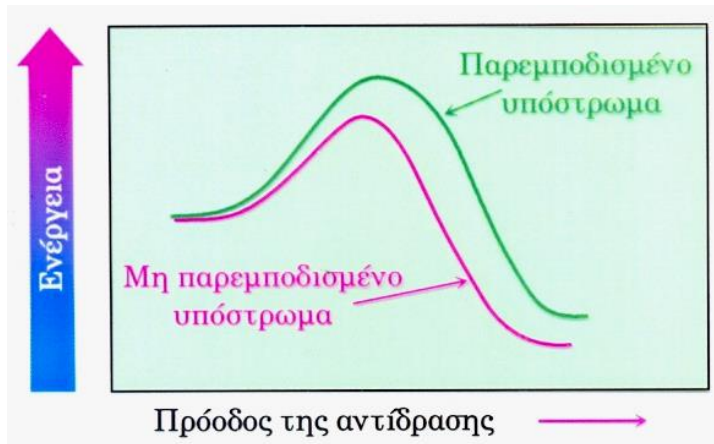
Σύνοψη

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΥΝΟΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ S_N2 ΚΑΙ S_N1

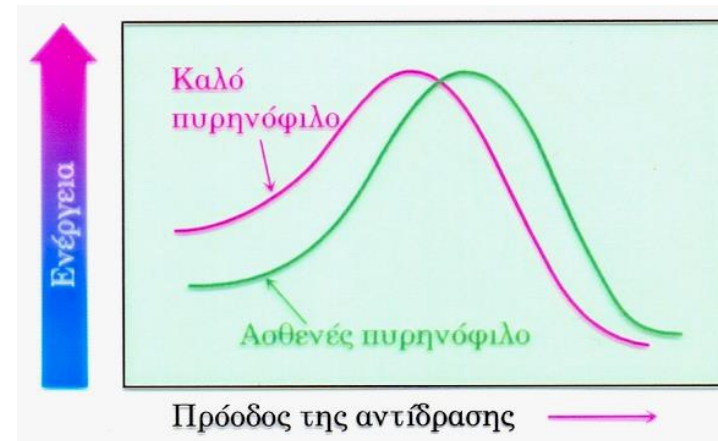
ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	ΕΥΝΟΕΙ S_N2	ΕΥΝΟΕΙ S_N1
Υπόστρωμα	Μεθυλο ή πρωτοταγές	Τριτοταγές
Πυρηνόφιλο	Ισχυρό πυρηνόφιλο	Ασθενές πυρηνόφιλο
Αποχωρούσα ομάδα	Καλή αποχωρούσα ομάδα	Εξαιρετική αποχωρούσα ομάδα
Διαλύτης	Πολικός απρωτικός	Πρωτικός

ΣΥΝΟΨΗ: Επιδράσεις στην ταχύτητα των αντιδράσεων S_N2

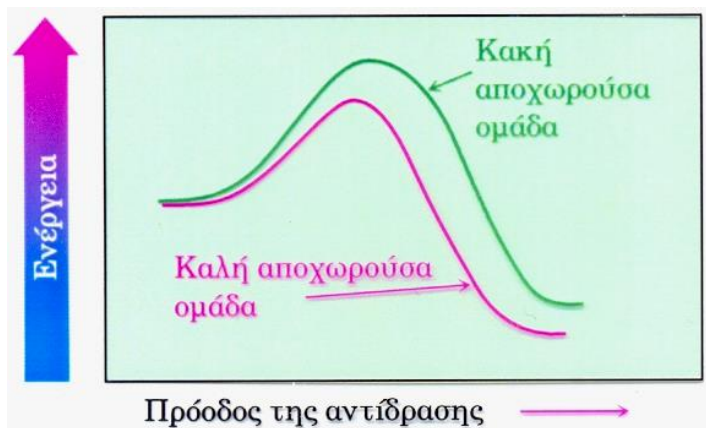
Επίδραση της δομής του υποστρώματος

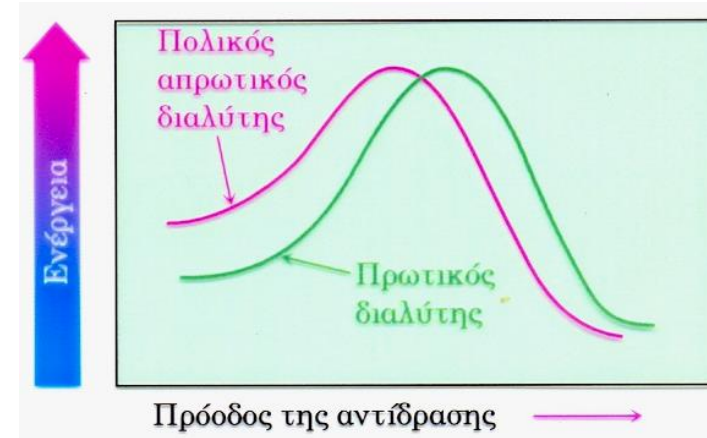
Επίδραση του πυρηνόφιλου

Επίδραση της αποχωρούσας ομάδας

Επίδραση του διαλύτη

Τα δευτεροταγή υποστρώματα υφίστανται αντιδράσεις τόσο S_N1 όσο και S_N2

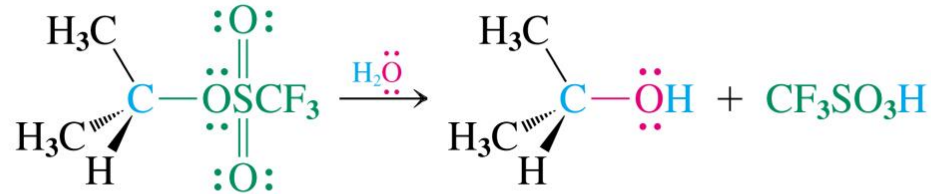
Δραστικότητα των R-X στις αντιδράσεις πυρηνόφιλης υποκατάστασης: R-X + Nu ⁻ → R-Nu + X ⁻		
R	S _N 1	S _N 2
CH ₃	Δεν παρατηρείται σε διάλυμα (μεθυλοκατιόν πολύ υψηλής ενέργειας)	Συχνή· ταχεία με καλά πυρηνόφιλα και καλές αποχωρούσες ομάδες
Πρωτοταγές	Δεν παρατηρείται σε διάλυμα (πρωτοταγή καρβοκατιόντα πολύ υψηλής ενέργειας) ^a	Συχνή· ταχεία με καλά πυρηνόφιλα και καλές αποχωρούσες ομάδες· βραδεία όταν το R είναι διακλαδισμένο στον C2
Δευτεροταγές	Σχετικά βραδεία· καλύτερη με καλές αποχωρούσες ομάδες σε πολικούς πρωτικούς διαλύτες	Σχετικά βραδεία· καλύτερη με υψηλές συγκεντρώσεις καλών πυρηνοφίλων σε πολικούς απρωτικούς διαλύτες
Τριτοταγές	Συχνή· ιδιαίτερα ταχεία σε πολικούς πρωτικούς διαλύτες και με καλές αποχωρούσες ομάδες	Εξαιρετικά βραδεία

S_N1 καλύτερος

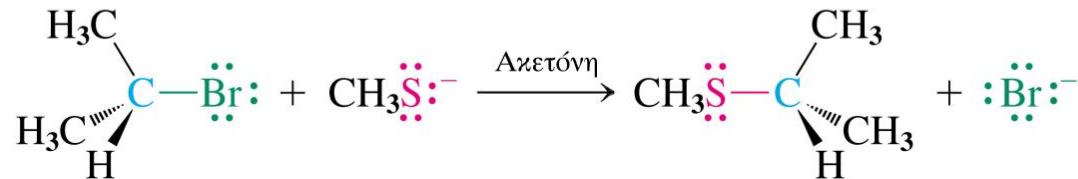
S_N2 καλύτερος

^a Εξαιρούνται τα καρβοκατιόντα που σταθεροποιούνται με συντονισμό. Δείτε Κεφάλαιο 14.

Υποκατάσταση δευτεροταγούς υποστρώματος σε συνθήκες S_N1

Υποκατάσταση δευτεροταγούς αλογονοαλκανίου σε συνθήκες S_N2

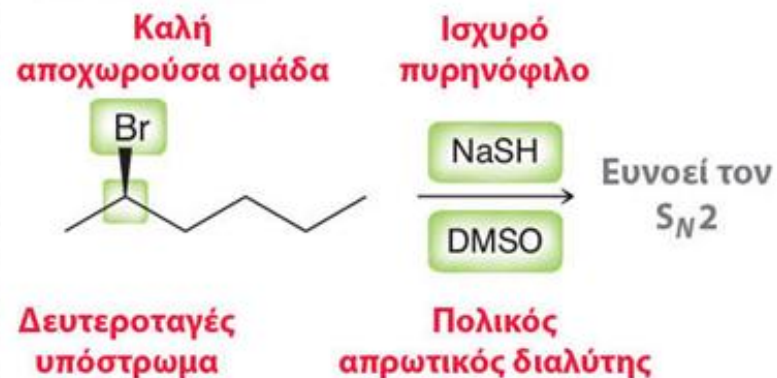

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΑΝ ΜΙΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΠΡΟΧΩΡΕΙ ΜΕΣΩ ΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ S_N1
Ή ΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ S_N2

ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

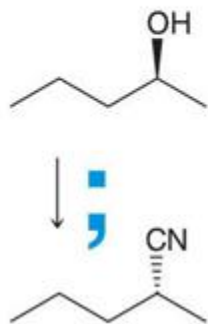
	S_N2	S_N1
Υπόστρωμα	Μέθυλο ή πρωτοταγές	Τριτοταγές
Πυρηνόφιλο	Ισχυρό πυρηνόφιλο	Ασθενές πυρηνόφιλο
Αποχωρούσα ομάδα	Καλή αποχωρούσα ομάδα	Εξαιρετική αποχωρούσα ομάδα
Διαλύτης	Πολικός απρωτικός	Πρωτικός

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

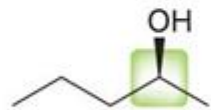

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΒΗΜΑ 1 Αναλύστε το υπόστρωμα και τη στεreoχημεία.

Δευτεροταγές υπόστρωμα.
Αναστροφή της απεικόνισης.
Πρέπει να είναι S_N2 .

ΒΗΜΑ 2 Αναλύστε την αποχωρούσα περιοχή.

Κακή αποχωρούσα ομάδα.
Πρέπει να μετατραπεί σε τοζυλεστέρα
με χρήση TsCl και πυριδίνης.

ΒΗΜΑ 3 Χρησιμοποιήστε συνθήκες που ευνοούν τον S_N2 : ισχυρό πυρηνόφιλο (NaCN) και έναν πολικό απρωτικό διαλύτη (DMSO).

Αντιδραστήρια:

1. TsCl, πυριδίνη
2. NaCN, DMSO

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΝΩΣΕΩΝ ΜΕΣΩ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

